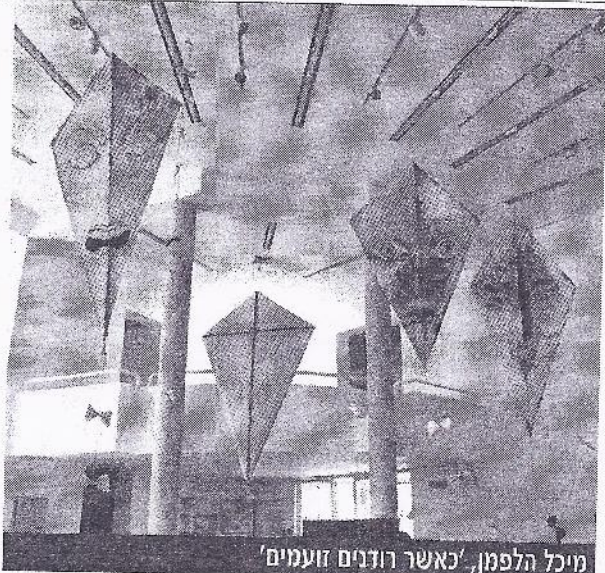

גם רועי מנהם מרקוביץ' משתמש לכאורה בכלים לימודיים בסדרת עבודות הווידאו המוצלחת 'חופשה איומה'. מרקוביץ' מתרגם את אימיילי העוקץ שבהם אנשים מבקשים עזרה כספית רחופה לאחר ש'נשדרו במהלך חופשה', לסרטוני וידאו שבהם מככבים קורבנות העוקץ שתיבות הדואר האלקטרוני שלהם נפרצו. האימיילים האבסורדיים קמים לתחייה והמשפטים המוכרים שחוזרים בהם, ושנשלהים שוב ושוב בעשרות שפות בכל העולם, הופכים לכלי ללימוד שפה ורה. מתוך הגלריה האוניברסיטאית עצמה מנסה מרקוביץ' ללמד אותנו איך לרמות, ויחד עם שאר האמנים בתערוכה מעלה שאלות לגבי אמינות המידע שנלמד גם מעבר לקירות הגלריה, באולמות האקרמיים.

מיכל הלפמן, 'כאשר רודנים זועמים'

המוסד הפתוח

הגלריה האוניברסיטאית // אנטי אנטי

ורדית גרוס

'ניצחון המוות' היה הציור האחרון של האמן היהודי-גרמני פליקס נוסבאום, לפני שנשלח אל מותו באשוויץ ב-1944. היצירה, שהושלמה במקום מסתור בבריטל, עוסקת באסונות שהמודרניזם הצליח לעולל לאנושות. שלדים בגלימות רוקרים על הריסות הציוויליזציה המערבית, כשברקע עפיפונים צוחים ותחתיהם נרמסים חלקים של מכונות כתיבה, חיילי שח, שעות, מצפן ותווי נגינה. בחושים של בלש אמנותי יצאה מיכל הלפמן לגלות מהי המנגינה שמסתתרת בתמונה. היא גילתה שהתווים שייכים ל'Lambeth Walk', שיר הפתיחה של המחזמר 'אני ונערת' שהפקתו הראשונה עלתה בלונדון בסוף שנות ה-30. זו לא הייתה בחירת תווים מקרית - שנים לפני הגנגנאם סטייל והמקרנה הייתה הליכת הלמבת לריקוד המוני שכבש את רחובות בריטניה והפך לאחד מסמלי הרוח החופשית. כשהריקוד התפשט גם ברחובות ברלין, גינו אותו הנאצים בתור רעה יהודית והתנהגות 'חייתית'. בזמן מלחמת העולם השנייה ערכו מחדש הבריטים חומרי תעמולה נאציים לסרטון שבו נראה כאילו היטלר והיילי ורקדים את הליכת הלמבת ברחובות. לאור מה שגילתה במחקרה, מנסה הלפמן לפרק את 'ניצחון המוות' לגורמיו ולבנות אותו מחדש במיצב 'כאשר רודנים זועמים'. הצופה, שמסתובב בין פרטי התמונה, הופך לחלק מפעולת ההתנגדות של האמן המקורי, שהמשיך לצייר למרות הניסיונות להסיל אותו ואת עבודתו, למרות שלא ידע אם מישהו אי פעם יראה את יצירתו. המיצב מקבל את פני הבאים לתערוכה 'אנטי אנטי' בגלריה האוניברסיטאית בתל-אביב. התערוכה, שבוחנת את השליטה הביורוקרטית בידע ובאמנות ואת המורכבות של היצירה במסגרת המוסדית, מתחקה בעיקר אחרי שיטות הפעולה של המוסדות, ובעיקר אלה של האוניברסיטאות, על ידי שימוש בכלים של מחקר, תרגום וקטלוג. כך למשל מציגים אחד פישוף וצבי אלחייני את 'הרצאה על ארכיטקטורה' בכיתת לימוד בתוך מקלט. עם אימג'ים שמוקרנים בזה אחר זה, בשילוב מוזיקה אלקטרונית וטקסט שנע בין ספירת מלאי לאבסורד, הופך המחקר על אריכלות ישראלית חרשנית משנות ה-60 וה-70 לסרט מרע בדיוני.

4

אמנות